

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

การศึกษาปัญหาภาระหนี้สินของบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก
The study on the debt burden of Veterans general hospital personnel

ชัยวิช คมวงษ์เทพ¹

วรรณรพี บานชื่นวิจิตร²

Email: wanrapee_ban@utcc.ac.th

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชากลุ่มวิชาการเงิน, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Email: 2111131444003@live4.utcc.ac.th

²กลุ่มวิชาการเงิน, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

บทคัดย่อ

การศึกษาปัญหาภาระหนี้สินของบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก มีที่มาจากปัญหาภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายต่อเดือนของบุคลากรมีสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับรายได้ ในการศึกษานี้มีกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 274 คน เพื่อเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และ จำนวน 6 คน เพื่อเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณน สถิติเชิงอนุมานด้วยวิธี Chi-square และการวิเคราะห์เนื้อหาในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงเครื่องมือต่างๆในการหาแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาภาระหนี้สินของบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึกและเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินของบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก จากการศึกษาพบว่า อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน เหตุผลการสร้างภาระหนี้สิน หัวข้อมีค่าใช้จ่ายในการซื้อสิ่งของฟุ่มเฟือยหรือสิ่งอำนวยความสะดวก หัวข้อมีค่าใช้จ่ายเพื่อการนันทนาการ การสังสรรค์ และระดับของคะแนนทักษะความรู้ทางการเงิน เป็นสาเหตุของปัญหาภาระหนี้สินของบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก เนื่องจากสาเหตุที่กล่าวมานั้นมีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และแนวทางการแก้ไขปัญหาคือการสร้างผู้ให้คำปรึกษาด้านการแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงานในองค์กร และปรับโครงสร้างหนี้โดยใช้สหกรณ์ออมทรัพย์ขององค์กร

คำสำคัญ: โรงพยาบาลทหารผ่านศึก, ภาระหนี้สิน, ทักษะความรู้ทางการเงิน

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

Abstract

The study on the debt burden of Veterans general hospital personnel is caused by the problem of a debt burden on personnel. In this study, a sample was selected from Veterans general hospital personnel. There was a sample of 274 people to answer a questionnaire and 6 people to interview. Descriptive statistics, inferential statistics using the Chi-square method, and content analysis were used for data analysis. The objectives of the study were to study the causes of the debt burden problems and ways to solve them. The study has shown that age, educational qualifications, average monthly income, average monthly expenditure, the reason for creating a debt burden about the cost of purchasing luxuries, the cost of recreation and gatherings, and financial literacy knowledge skill score levels are the causes of the problem. The solution is to create a mentor to solve the debt problems of employees and restructure the debt.

Keyword: Veterans general hospital, debt burden, financial literacy knowledge

บทนำ

ในปัจจุบันแม้เศรษฐกิจจะเริ่มมีการฟื้นตัวจากวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 แต่ในช่วงเวลาที่มีการแพร่ระบาดระหว่างปี 2562 ถึงปัจจุบันก็ทำให้ประชาชนมีรายได้ที่ลดลง ส่งผลให้ประชาชนเกิดการกู้หนี้ยืมสินเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากข้อมูลเงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือนในปี 2564 ของธนาคารแห่งประเทศไทย (2565) พบว่ามีเงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือนจากสถาบันการเงินต่างๆ จำนวน 14,576,844 ล้านบาท คิดเป็น 90.2% ของ GDP และจากสังเกตปัญหาทางการเงินที่พบในโรงพยาบาลทหารผ่านศึก พบว่ามีปัญหาเรื่องของภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายต่อเดือนที่สูงเมื่อเทียบกับรายได้ต่อเดือน และเมื่อทำการหาข้อมูลได้พบว่าเงินที่กู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์ของพนักงานและลูกจ้างประจำ มีปริมาณใกล้เคียงและมีแนวโน้มสูงกว่าเงินที่ทางองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกจ่ายให้แก่พนักงานใน 1 ปี ดังตารางที่ 1

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ตารางที่ 1 ตารางแสดงรายได้ของบุคคลากรขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก และเงินกู้ที่ให้สมาชิกของ สหกรณ์กู้ยืมปี 2561 ถึง 2563

ปี	2563	2562	2561
หัวข้อ			
เงินกู้ยืม(บาท)	1,323,990,548.64	1,240,482,781.11	1,140,245,639.4
รายได้ของบุคคลากร(บาท)	1,180,276,520.27	1,140,036,348.03	1,113,123,529.36

ที่มา : รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงินขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ปี 2563 และ 2562 และ รายงานกิจการประจำปี 2564 และ 2563 ของสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานและลูกจ้างประจำองค์การ สงเคราะห์ทหารผ่านศึก จำกัด

จากข้อมูลทั้งหมด ซึ่งชี้ให้เห็นว่าบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก มีความต้องการการกู้ยืมที่สูงขึ้น และพบปัญหาภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายต่อเดือนที่สูงเมื่อเทียบกับรายได้ตามที่ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ จากปัญหาที่เกิดขึ้นอาจทำให้เกิดความเครียดและส่งผลกระทบต่อการทำงาน ดังนั้นผู้ทำการวิจัยจึงต้องการศึกษาถึงสาเหตุของ ปัญหาภาระหนี้สินและแนวทางการแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินของบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก โดยได้มีการนำเอา ทฤษฎีความพอใจสภาพคล่อง (วเรศ อุปปาดิ, 2541, น. 98-100) ที่ทำให้ทราบว่าการเงินของบุคคลนั้นสามารถกำหนดได้ด้วยปัจจัยพื้นฐานของบุคคลเช่น การใช้จ่าย ค่ารักษา และรายได้ ซึ่งเป็นเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการก่อหนี้ ทฤษฎีการบริโภคสมมุติฐานวัฏจักรชีวิต (ภูมิจาน รังคกุลณวัฒน์, 2559, น. 228-231) ที่บ่งบอกถึงบุคคลที่มีช่วงอายุน้อยกว่ามีโอกาสที่จะสร้างหนี้ได้มากกว่าบุคคลที่ช่วงอายุมากกว่า เนื่องจากต้องนำเงินมาใช้เพื่อการบริโภค และแนวคิดเรื่อง Financial Literacy (Atkinson and Messy, 2012) ได้ระบุว่า Financial Literacy ประกอบด้วย 3 ด้าน 1 Financial Knowledge 2. Financial Behavior 3 Financial Attitude ซึ่งมีผลให้บุคคลเกิดการตัดสินใจทางการเงินที่ดีและช่วยส่งผลให้บุคคลมีสุขภาพการเงินที่ดี นอกจากนี้ยังได้มีการทบทวนงานวิจัยของ พรทิพย์ แสงช่วง และศิวพงศ์ ธีรอำพน (2564) ที่ทำการศึกษปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นหนี้ในระบบของประชาชนกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ซึ่งพบว่า เพศ รายได้ต่อเดือน สถานภาพของบุคคล ปัจจัยด้านรายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และปัจจัยพฤติกรรมส่งผลกระทบต่อภาระหนี้ในระบบ และ ณัฐชยา สกุลพอง (2562) ที่ศึกษาทักษะทางการเงินที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมทางการเงินการก่อหนี้ของครู ซึ่งพบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมการก่อหนี้เกินตัวมากกว่าเพศชาย และทักษะด้านความรู้และพฤติกรรมทางการเงินที่สูงขึ้นมีผลให้พฤติกรรมการก่อหนี้เกินตัวลดลง มาเป็นตัวกำหนดตัวแปรของสาเหตุการสร้างภาระหนี้สินที่ใช้ในงานวิจัยนี้ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือและวิธีการต่างๆ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาภาระหนี้และทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินของบุคลากร
โรงพยาบาลทหารผ่านศึก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาภาระหนี้สินของบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินของบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาสาเหตุของปัญหาภาระหนี้สินและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของ
บุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก มีกลุ่มประชากรเป็นพนักงานโรงพยาบาลทหารผ่านศึกจำนวน 868 คน
และกำหนดตัวแปรในการศึกษาจาก งานวิจัย บทความ และทฤษฎีต่างๆ โดยมีตัวแปรต้นคือ ปัจจัยส่วนบุคคล
(เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และจำนวนผู้ที่อยู่ในความอุปการะ) ปัจจัยด้านรายรับ-รายจ่าย (รายได้
เฉลี่ยต่อเดือน และรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน) ปัจจัยด้านเหตุผลในการสร้างภาระหนี้สิน (เพื่อการอุปโภค/บริโภค
ในครัวเรือน เพื่อการศึกษาบุตร/ตนเอง เพื่อเช่า-ซื้อที่อยู่อาศัย เพื่อผ่อนชำระหรือซื้อยานพาหนะ เพื่อการ
ลงทุนทำธุรกิจ หรือลงทุนด้านอื่นๆ เพื่อซื้อสิ่งของฟุ่มเฟือยหรือสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อการรักษาพยาบาล
เพื่อการนันทนาการ การสังสรรค์ เพื่อการเลี้ยงดูผู้อยู่ในอุปการะ และเพื่อชำระหนี้เก่าที่ค้างชำระอยู่) และ
ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน (ด้านความรู้ทางการเงิน ด้านพฤติกรรมการเงิน และด้านทัศนคติทางการเงิน)
ในส่วนของตัวแปรตาม ได้แก่ ภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน โดยการศึกษานี้มีระยะเวลา
การศึกษาตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ 2566 ถึง 26 มีนาคม 2566

วิธีดำเนินการวิจัย

1.ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาสาเหตุของปัญหาภาระหนี้สิน
ของบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก และค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยใช้สาเหตุของปัญหาที่ได้เป็น
พื้นฐาน

2.ขั้นตอนการวิจัย

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาใช้การสุ่มแบบแบบเฉพาะเจาะจง จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคลากร
โรงพยาบาลทหารผ่านศึก จำนวน 274 คน เพื่อใช้ในการตอบแบบสอบถาม และจำนวน 6 คน เพื่อเก็บข้อมูล
โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก มีการออกแบบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยการดัดแปลงจากรายงานผลการ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

สำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี 2563 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2563) และจากงานวิจัย บทความ และเอกสารอื่นๆ โดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการแล้ว จากนั้นจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำผล ไปหาสาเหตุของปัญหาด้วยเครื่องมือแผนภาพสาเหตุและผล และค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยการประเมิน SWOT Analysis และ TOWS Matrix สุดท้ายนำแนวทางที่คิดค้นขึ้นไปประเมินด้วยการวิเคราะห์การตัดสินใจแบบหลายหลักเกณฑ์ (MCDA) เพื่อเลือกแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมต่อไป

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้ 1 ประชาสัมพันธ์และดำเนินการแจกแบบสอบถามผ่านช่องทางออนไลน์ 2 ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เพื่อดำเนินการต่อไป

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณน ได้แก่ ร้อยละ และใช้สถิติเชิงอนุมาน ด้วยวิธี Chi-square ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และใช้การวิเคราะห์บทสัมภาษณ์แบบวิเคราะห์เนื้อหา ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อยืนยันผลจากข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถาม

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม มีผลดังนี้ ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น 74.8% มีอายุช่วง 21-30 ปี คิดเป็น 44.9% จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็น 59.9% มีสถานภาพโสด คิดเป็น 46.0% ไม่มีผู้ที่อยู่ในความอุปการะ คิดเป็น 33.6% ด้านปัจจัยด้านรายรับ-รายจ่าย และภาระหนี้สิน พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนช่วงน้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็น 29.2% มีรายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือนช่วง 10,001-15,000 บาท คิดเป็น 35.0% และมีภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือนช่วงน้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็น 32.5% ด้านปัจจัยด้านเหตุผลในการสร้างภาระหนี้สิน พบว่าเหตุผลหัวข้อมีรายได้ไม่เพียงพอค่าใช้จ่ายในการอุปโภค/บริโภค ส่วนใหญ่มีผู้ตอบว่า ใช่ คิดเป็น 55.1% เหตุผลหัวข้อมีภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาบุตรหลานหรือตนเอง ส่วนใหญ่มีผู้ตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็น 64.2% เหตุผลหัวข้อมีค่าใช้จ่ายด้านการเช่า หรือซื้อที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่มีผู้ตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็น 54.0% เหตุผลหัวข้อมีค่าใช้จ่ายในการผ่อนชำระหรือซื้อยานพาหนะ ส่วนใหญ่มีผู้ตอบว่า ใช่ คิดเป็น 50.4% เหตุผลหัวข้อมีค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทำธุรกิจ หรือลงทุนด้านอื่นๆ ส่วนใหญ่มีผู้ตอบว่า ไม่ใช่ คิด

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

เป็น 70.1% เหตุผลหัวข้อมีค่าใช้จ่ายในการซื้อสิ่งของฟุ่มเฟือยหรือสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนใหญ่มีผู้ตอบว่า ใช่ คิดเป็น 64.6% เหตุผลหัวข้อมีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของตัวเอง ส่วนใหญ่มีผู้ตอบว่า ไม่ใช่ คิดเป็น 62.8% เหตุผลหัวข้อมีค่าใช้จ่ายเพื่อการนันทนาการ การสังสรรค์ ส่วนใหญ่มีผู้ตอบว่า ใช่ คิดเป็น 51.5% เหตุผลหัวข้อมีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูผู้อยู่ในอุปการะ ส่วนใหญ่มีผู้ตอบว่า ใช่ คิดเป็น 60.2% และ เหตุผลหัวข้อนำเงินไปชำระหนี้เก่าที่ค้างชำระอยู่ มีผู้ตอบว่า ใช่ และ ไม่ใช่ เท่ากัน คิดเป็น 50.0% ด้านปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน พบว่าด้านความรู้ทางการเงินคนส่วนใหญ่มีระดับคะแนนปานกลาง คิดเป็น 35.0% ด้านพฤติกรรมทางการเงินคนส่วนใหญ่มีระดับคะแนนต่ำ คิดเป็น 42.0% ด้านทัศนคติทางการเงินคนส่วนใหญ่มีระดับคะแนนสูง คิดเป็น 66.4% และ ด้านทักษะทางการเงินภาพรวมคนส่วนใหญ่มีระดับคะแนนปานกลาง คิดเป็น 62.0% จากนั้นจึงได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่างๆกับภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน โดยผลการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า เพศ ($P\text{-value}=0.232$) สถานภาพ ($P\text{-value}=0.321$) จำนวนผู้ที่อยู่ในความอุปการะ ($P\text{-value}=0.563$) ไม่มีความสัมพันธ์ จึงไม่ใช่สาเหตุของปัญหาภาระหนี้สิน แต่พบว่า อายุ ($P\text{-value}=0.013$) และ วุฒิการศึกษาสูงสุด ($P\text{-value}=0.001$) มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % จึงเป็นสาเหตุของปัญหาภาระหนี้สิน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างด้านปัจจัยด้านรายรับ-รายจ่ายกับภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ($P\text{-value}=0.000$) และรายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน ($P\text{-value}=0.001$) มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % จึงเป็นสาเหตุของปัญหาภาระหนี้สิน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างด้านปัจจัยด้านเหตุผลในการสร้างภาระหนี้สินกับภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน พบว่า เหตุผลมีรายได้ไม่เพียงพอค่าใช้จ่ายในการอุปโภค/บริโภค ($P\text{-value}=0.091$) เหตุผลมีภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาบุตรหลานหรือตนเอง ($P\text{-value}=0.720$) เหตุผลมีค่าใช้จ่ายด้านการเช่า หรือซื้อที่อยู่อาศัย ($P\text{-value}=0.656$) เหตุผลมีค่าใช้จ่ายในการผ่อนชำระหรือซื้อยานพาหนะในการเดินทาง ($P\text{-value}=0.904$) เหตุผลมีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของตัวเอง ($P\text{-value}=0.186$) เหตุผลมีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูผู้อยู่ในอุปการะ ($P\text{-value}=0.333$) และเหตุผลนำเงินไปชำระหนี้เก่าที่ค้างชำระอยู่ ($P\text{-value}=0.107$) ไม่มีความสัมพันธ์ จึงไม่ใช่สาเหตุของปัญหาภาระหนี้สิน แม้ว่าเหตุผลมีค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูผู้อยู่ในอุปการะ จะมีคนส่วนใหญ่ตอบว่า ใช่ เหตุผลในการสร้างภาระหนี้สิน แต่เมื่อวิเคราะห์ลงไปในข้อมูลพบว่า ทั้งผู้ที่ตอบว่า ใช่ และ ไม่ใช่ มีภาระหนี้สินที่ไม่แตกต่างกัน ในเหตุผลอื่น พบว่า เหตุผลมีค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทำธุรกิจ หรือลงทุนด้านอื่นๆ ($P\text{-value}=0.004$) เหตุผลมีค่าใช้จ่ายในการซื้อสิ่งของฟุ่มเฟือยหรือสิ่งอำนวยความสะดวก ($P\text{-value}=0.036$) เหตุผลมีค่าใช้จ่ายเพื่อการนันทนาการ การสังสรรค์ ($P\text{-value}=0.008$) มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % จึงเป็นสาเหตุของปัญหาภาระหนี้สิน ยกเว้น เหตุผลมีค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทำธุรกิจ หรือลงทุนด้านอื่นๆ เนื่องจาก

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

คนส่วนใหญ่ตอบหัวข้อนี้ว่า ไม่ใช่ เหตุผลในการสร้างภาระหนี้สิน และเมื่อวิเคราะห์ลงไปข้อมูลพบว่า ผู้ที่ตอบว่า ไม่ใช่ มีแนวโน้มที่มีภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่าผู้ที่ตอบว่า ใช่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างด้านทักษะทางการเงินกับภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน พบว่าระดับคะแนนทักษะด้านพฤติกรรมทางการเงิน ($P\text{-value}=0.146$) ระดับคะแนนทักษะด้านทัศนคติทางการเงิน ($P\text{-value}=0.982$) และระดับคะแนนทักษะทางการเงินภาพรวม ($P\text{-value}=0.382$)) ไม่มีความสัมพันธ์ จึงไม่ใช่สาเหตุของปัญหาภาระหนี้สิน แต่พบว่า ระดับคะแนนทักษะด้านความรู้ทางการเงิน ($P\text{-value}=0.000$) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % จึงเป็นสาเหตุของปัญหาภาระหนี้สิน โดยเมื่อวิเคราะห์ลงไปข้อมูลจะพบว่า ผู้ที่มีระดับคะแนนทักษะด้านความรู้ทางการเงินต่ำมีแนวโน้มที่มีภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่าผู้ที่มีระดับคะแนนปานกลางและระดับคะแนนสูง

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า จำนวน 5 คน จาก 6 คน มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 5 คน จาก 6 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 5 คน จาก 6 คน มีสถานภาพโสด จำนวน 4 คน จาก 6 คน ไม่มีภาระที่ต้องเลี้ยงดู ด้านปัจจัยด้านรายรับ-รายจ่าย พบว่าจำนวน 3 คน จาก 6 คน มีรายได้อยู่ในช่วงน้อยกว่า 20,000 บาท จำนวน 3 คน จาก 6 คน มีรายจ่ายต่อเดือนช่วง 10,001-15,000 บาท และ จำนวน 3 คน จาก 6 คน มีภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดต่อเดือนช่วงน้อยกว่า 10,000 บาท ด้านปัจจัยด้านเหตุผลในสร้างภาระหนี้สิน พบว่าจำนวน 4 คน จาก 6 คน มีเหตุผลที่ทำให้เกิดภาระหนี้สินคือ เรื่องของการใช้จ่ายซื้อสิ่งของที่ยอยากได้ ด้านทักษะทางการเงิน พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการเงินน้อย โดยจะพบว่าส่วนใหญ่ไม่ทราบเรื่องของทักษะทางการเงิน, เงินเฟ้อ และการคำนวณดอกเบี้ย ในด้านพฤติกรรมทางการเงินที่อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี มีการตัดสินใจการใช้เงินด้วยตนเอง มีการลงทุน ไม่มีปัญหาเงินไม่พอจ่าย และด้านทักษะทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับที่ดี มีการวางแผนการใช้เงิน แบ่งเงินไว้ใช้เป็นสัดส่วน จากผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแสดงให้เห็นว่ามีความสอดคล้องกับผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

จากวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาด้วยแผนภาพสาเหตุและผลทำให้ทราบว่าสาเหตุปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ คือ กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่ำ รายจ่ายอยู่ในระดับต่ำเพราะใช้การกู้ยืม มีการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือยในการซื้อสิ่งของที่ตอบสนองความต้องการของตนเอง และใช้เพื่อการนันทนาการและสังสรรค์ และระดับคะแนนความรู้ทางการเงินที่ต่ำ ซึ่งเป็นเหตุผลของการสร้างภาระหนี้สิน

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

แนวทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหาและการประเมินทางเลือก

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ด้วยวิธี SWOT Analysis และพัฒนาเป็นกลยุทธ์และแนวทางการแก้ไขด้วย TOWS Matrix และใช้การวิเคราะห์การตัดสินใจแบบหลายหลักเกณฑ์ (MCDA) พบว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาคือ จัดทำโครงการจัดส่งพนักงานที่มีคุณสมบัติ ซึ่งได้แก่ 1.มีการสื่อสารที่ดี 2.มีทัศนคติที่ดี 3.สามารถแนะนำและเป็นที่ปรึกษาแก่ผู้อื่นได้ 4.มีพฤติกรรมทางการเงินที่ดี 5.มีความน่าเชื่อถือ และไว้วางใจ 6.สามารถรักษาความลับได้ ไปอบรมเพื่อให้เป็นผู้ให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาทางการเงินในองค์กรและประสานงานให้สหกรณ์ออมทรัพย์ให้สินเชื่อเพื่อการแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินและปรับโครงสร้างขอหนี้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลจากการศึกษาปัญหาภาระหนี้สินของบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก พบว่า มีความสอดคล้องกับทฤษฎีความพอใจสภาพคล่อง (Liquidity Preference Theory) (เวเรศ อุปปาดิ, 2541, น. 98-100) ในด้านของความต้องการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอย เนื่องจากสาเหตุของปัญหาภาระหนี้สินที่พบคือ การใช้จ่ายเพื่อซื้อสิ่งของฟุ่มเฟือยและการใช้จ่ายเพื่อการนันทนาการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความต้องการในการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอยมีอิทธิพลมากต่อกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจนทำให้เกิดการสร้างภาระหนี้ได้ นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการบริโภคสมมติฐานวัฏจักรชีวิต (The Life Cycle Hypothesis) (ภูมิฐาน รังคกุล นุวัฒน์, 2559 น. 228-231) โดยจากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุช่วง 21-30 ปี และอายุยังมีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ซึ่งตรงกับทฤษฎีที่ระบุว่าบุคคลที่มีช่วงอายุน้อยกว่ามีโอกาสที่จะสร้างหนี้ได้มากกว่าบุคคลที่ช่วงอายุมากกว่าเนื่องจากต้องนำเงินมาใช้เพื่อการบริโภค อาจจะเป็นเนื่องจากว่าในช่วงที่อายุน้อยนั้นรายได้ยังมีไม่เพียงพอต่อการบริโภคจึงทำให้เกิดการสร้างภาระหนี้สินมากกว่าช่วงที่มีอายุมากขึ้น ซึ่งมีรายได้ที่เพียงพอต่อการบริโภคแล้ว ในด้านของงานวิจัยอื่น ๆ นั้นพบว่าผลการศึกษานี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ แสงช่วง และศิวพงศ์ ธีรอำพน (2564) ที่พบว่า รายได้ต่อเดือน ปัจจัยด้านรายได้ และปัจจัยด้านพฤติกรรมส่งผลต่อการกู้ยืม เนื่องจากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน เหตุผลหัวข้อมีค่าใช้จ่ายในการซื้อสิ่งของฟุ่มเฟือยหรือสิ่งอำนวยความสะดวก และเหตุผลหัวข้อมีค่าใช้จ่ายเพื่อการนันทนาการ การสังสรรค์ มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเรื่องของรายได้ รายจ่าย รวมถึงพฤติกรรมและความต้องการในการใช้จ่ายเงิน เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการสร้างภาระหนี้สินได้ นอกจากนี้ยังมีในส่วนของเรื่องทักษะทางการเงินที่ผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชฐชยา สุกุลพอง (2562) ที่พบว่าทักษะด้านความรู้และพฤติกรรมทางการเงินที่สูงขึ้นมีผลให้พฤติกรรมทางการเงินก่อนนี้เกินตัวลดลง โดยผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าระดับคะแนนทักษะด้านความรู้ทางการเงิน มี

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

ความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และผู้ที่มีระดับคะแนนทักษะด้านความรู้ทางการเงินต่ำมีแนวโน้มที่มีภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่าผู้ที่มีระดับคะแนนปานกลางและระดับคะแนนสูง ดังนั้นการเสริมสร้างความรู้ทางการเงิน จะช่วยลดและแก้ไขปัญหาการสร้างภาระหนี้สินได้

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่าน ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางหรือข้อมูลประกอบ ในการศึกษาและแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินของบุคลากรโรงพยาบาลทหารผ่านศึก หรือนำไปประยุกต์ใช้กับองค์กรอื่นๆได้เช่นกัน
2. ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจจะเพิ่มปัจจัยที่เป็นปัจจัยภายนอก เช่น นโยบายของสถาบันการเงิน สภาพเศรษฐกิจ และกฎหมาย เข้าไปเพื่อศึกษาดูๆ เพื่อให้ครอบคลุมถึงสาเหตุทั้งหมดที่อาจจะส่งผลต่อภาระหนี้สิน และทำการศึกษาเพิ่มเติมถึงทิศทางความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆว่าส่งผลต่อตัวแปรในทางบวกหรือทางลบ

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐชยา สกุลพอง. (2562). ศึกษาทักษะทางการเงินที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการก่อหนี้เกินตัวของครูที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูและอื่นๆ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะพัฒนาการเศรษฐกิจสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 11, 2565, จาก https://app.bot.or.th/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=775&language=th
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี 2563. สืบค้นเมื่อ มกราคม 11, 2566, จาก <https://www.1213.or.th/th/flsurveyreport/2563ThaiFLsurvey.pdf>
- พรทิพย์ แสงช่วง และศิวพงศ์ ธีรอำพน. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ในระบบของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. SSRU Journal of Public Administration. 4(2), 59-69.
- ภูมิฐาน รั้งคุณกุลวัฒน์. (2559). ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค II (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วเรศ อุปปาดิ. (2541). เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 6
วันที่ 6 กันยายน 2566

-
- สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน. (2564). รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงิน องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 11, 2565, จาก <https://thaveterans.mod.go.th/wp-content/uploads/2022/03/รายงานการเงินประจำปีรายงานผลการตรวจสอบของ%20ตง.%20ประจำปี63.pdf>
- สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน. (2563). รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงิน องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒. สืบค้น 11 ธันวาคม 2565. จาก <https://thaveterans.mod.go.th/wp-content/uploads/2020/12/รายงานการเงินประจำปีรายงานผลการตรวจสอบของ-ตง.-ประจำปี62.pdf>
- สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานและลูกจ้างประจำ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก จำกัด. (2565). รายงานกิจการประจำปี 2564. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานและลูกจ้างประจำ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก จำกัด. (2564). รายงานกิจการประจำปี 2563. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- Atkinson, Messy. (2012). Measuring Financial Literacy: Results of the OECD /International Network on Financial Education (INFE) Pilot Study. Retrieved December 15, 2022, from <https://doi.org/10.1787/5k9csfs90fr4-en>